

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Casvum Conscientiæ

Continens Praxim exactissimam De Censvris Ecclesiasticis, Aliisque Poenis, & Canonicis impedimentis, in Septem Libros distributus ...

Decisiones Casvum Conscientiæ Ex Doctrina Consiliorvm Martini Ab Azpilcveta Doctoris Nauarri collectæ, & iuxta librorum iuris Canonici dispositionem in suos Titulos distributæ

Sayer, Gregory

Venetiis, 1627

Titvlvs I [i. e. II]. De Clericis non residentibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13903

gere licet, nec propterea dicitur, aut erit Apostata. Bald. in capit. ad nostram, de appell. Immo Abbate odio grauantem monachum iuste arma pro defensione sua monachus accipere potest. Card. in Cle. 1. §. praefata. de statu mon. Et iniuriam, & irreligiosè validè facit superior, qui iustas appellationes a se oppressorū non admittit, nec licentiā dare vult prosequendi, & aduerti superiorum, peiusq; facit qui subditum suum in carcerem inedia torquendum coniecit, donec appellationi, & iustae defensionis renūciat, & grauius puniri debet, c. de priore, de app. & glo. & Dec. ibi. eum in-

re naturæ, & canonico omnibus oppressis appellatio concedi debeat, c. Ad Romanam 1. & 2. 2. q. 6. a qua cōcessione nullo ynquam iure religiosus reperitur exclusus. Quod sius, c. ad nostram, de app. aliquādo religiosus appellatiōnem prohibere videatur, de nō oppresso, & iniusta de causa appellante, loquitur; sed neque Concilium Tridentinum sess. 2. 5. capit. 4. de Reg. appellare vetat religiosum, sed solum adire superiorem sine licentiā Praelati prohibet, quod longe diuersum ab appellatiōne est, & a diuersis, & separatis illatio fieri non potest, l. Papinian. ff. de minorib.

Finis Libri Secundi.

DECISIONVM CASVVM CONSCIENTIÆ

Ex doctrina Consiliorum Martini ab Azpilcueta Doctoris Nauarri
collectarum.

LIBERTERTIVS.

TITVLVS I.

De Cohabitatione Clericorum, & Mulierum.

SVMMARIVM.

- 1 Fornicator notorius est suspensus, & nisi prius peniteat, celebrando sic irregularis.

DECISIO I.

- 1 acerdos fornicator notorius suspensus est, c. praeter, distin. 31. & nisi prius peniteat, celebrando irregularis efficitur. c. Si qui sunt, dist. 81. Man. c. 25. nu. 76. & quamuis in foro interiori sola penitentia interior sufficit cum sacramentali confessione ad hoc, vt irregularitatem non incurrat, quam ante actam penitentiam celebrando incurret. Turrec. in d. c. si qui sunt, §. verum. in foro tamen exteriori etiam requiritur exterior, cum in hoc foro de non apparentibus, & non existentibus idem iudicium sit, c. si Sacerdos, de offic. ord.

TITVLVS I.

De Clericis non residentibus.

SVMMARIVM.

- 1 Beneficia simplicia de consuetudine residentiam non requirunt.
2 Lex prior, vel posterior generalis non tollitur, sed limitatur per specialem.
3 Seruitium 40. annorum ecclesiae praestitum a residentia non liberat.
4 Parochus ex iusta causa, & licentiā a residentia excusatur.
5 Regularis beneficium residentiam requirens canonice adeptus, in eo residere tenetur.
6 Residentis, sicut alij similes residere solent, an excusetur.
7 Consuetudo non residendi in similibus excusat a residentia

per fundatorem imposita.

- 8 Consuetudo, quod interessens certis officijs diuinis lucretur distributiones pro illis, & alijs assignatur, est iuri contraria.
9 Distributiones quotidiana ei debentur, quem necessitas corporalis tenet.
10 Residere censetur, qui de mandato superioris absit.
11 Canonicus inferuendo praelato suo fructus, non distributiones percipit.
12 Dispensatio superioris iusta de causa a residentia, & promotione ordinum excusat.
13 Beneficiorum residentium, & morientium suis ecclesijs fructus successoribus debentur.
14 Distributiones quotidianas canonicus absens percipere nequit.
15 Anniversarij sub distributionibus quotidianis non comprehenduntur.
16 Litigans circa iura sui beneficii iustam causam non residendi habet.
17 Canonicus frequenter absens ab horis, vt parochiali inferuiat, distributiones non lucretur.
18 Beneficium curatum habens, residere, & per se curam exercere tenetur.

DECISIO I.

Ex consl. 1. alius 4.

- 1 **C**um constitutiones penales benignius interpretandae sint, c. in penis, de reg. iur. in 6. & consuetudo saltem immemorialis omni iuri humano praedictet, c. super quibusdam, de verb. signif. non tenetur habens Capellaniam in Ecclesia Cathedrali vi constitutionis Sixti V. (Editi) hoc non extat in Bullario, autem contra non residentes promulgata, ad reddendum in ea, dummodo ab immemoriali tempore Capellani praefata Capellae absentes dictis Capellanis per suos Vicarios seruierint, c. cum omnes, de constit. nec cultus Diuinus inde minuitur: maxime cum beneficia simplicia de consuetudine residentiam non requirant. Innoc. in cap. in. de cleric. non resid.

DE.

DECISIO II.

Ex conf. 3. alias 1.

Lex generalis prior non tollitur, sed limitatur, per posterio- rem specialem in aliqua specie illi contrariam ad illam speciem: ita etiam lex generalis posterior per legem prior- em specialem ei contrariam quoad illam speciem limitatur. Sed & posteriores, ff. de legib. etiam si in lege noua poneretur clausula illa, Non obstantibus legibus...

DECISIO III.

Ex conf. 3. alias 12.

Canonicus qui quadraginta annis seruauit Ecclesie, non liberatur ex hoc a residentia, cuius nulla lege statutum sit, & post Tridentinum, sess. 24. c. 16. de ref. Canonici per sonalem residentiam requiritur, non obstante quacunque consuetudine antiqua: Et qui non interest officii diuini, distributiones quotidianas lucrificare non potest.

DECISIO IV.

Ex confilio 4. alias 15.

Parochus, qui ex iusta causa licentiam scriptam habuit ante Concilium ab Episcopo suo absentandi se ab Ecclesia sua parochiali: etiam post Concilium Tridentinum, sess. 23. c. 1. de ref. & c. relatum, de clerico non resid. sine alia noua licentia abesse potest: cum licentia semel data, quousque reuocetur, durat, etiam post mortem concedentis: Arg. c. si super gratia, de offi. dele. in 6. unde & parochi qui ante Concilium Tridentinum causa studiorum licentiam ab Episcopo absentandi se obtulerunt, cum ex eo, de elec. in 6. etiam post Concilium confirmatum nouam licentiam petere non tenentur.

DECISIO V.

Ex conf. 5. alias 19.

Canonicus regularis tenentis suo statu regulari, licet parochialem de nouo obtinere non possit, uel obtentam ante professionem post eam factam rennere, nisi cum legitima dispensatione: ea. ne pro cuiuslibet 16. q. 1. c. si quis iam translatus, 21. q. 2. c. Ne in agro, si sane 2. de statu monac. & c. lesiam tamen residentiam requirens canonice adaptus, in ea potius quam in Ecclesia regulari: cuius est Canonicus, residere tenetur: cap. 1. 18. q. 1. & c. cum olim. 2. de priu. Propter suam tamen parochialem, aut residentiam in ea, statum suum regularem non amittit, sed obligatus manet ad castitatem paupertatem, & obedientiam, licet hanc non debeat prælati, sed Episcopo illius superioris.

DECISIO VI.

Ex conf. 6. alias 5.

Residens, sicut alij similes residere solent, satisfacit, nisi postea iuxta Concilij Tridentini decreta, sess. 21. cap. 1. de ref. & sess. 22. c. 3. de ref. alia residentia cum consensu Capituli singulis imponatur, tunc enim residere tenetur, & interesse diuini officij eo modo quo ab ipsis fuerit ordinatum.

DECISIO VII.

Ex conf. 7. alias 6.

Utrum de similibus idem sit iudicium, c. Dudum, de el. consuetudo non residendi in similibus, scilicet uel per alium idoneum, & ab Episcopo approbatum excusata residentia tali, uel tali modo a fundatore imposta: maxime cum Episcopus ex consensu patroni iusta de causa dispen-

sare possit super qualitate ad beneficium tuendum requi- sita. Fel. in c. cum accessissent, de constit. num. 18.

DECISIO VIII.

Ex conf. 8. alias 9.

Quamuis distributiones assignari possint certis quibusdam horis, & non alijs, statuit tamen non potest, quod quis beneficiariorum interessens certis officijs diuinis, lucretur distributiones non solum assignatas pro illis, sed etiam assignatas pro alijs, uel quod interessens una hebdomada certis officijs lucretur illa, quæ pro illis alia hebdomada interessentibus eis dari solent: Et si quæ talis alicubi consuetudo sit, & illicita est, & tam iuri antiquo, cap. 1. de cler. non resid. in 6. quam nouo Concilij Tridentini decreto, sess. 24. c. 12. de reformat. antiquum inuouanti, omnino contraria.

DECISIO IX.

Ex conf. 9. alias 11.

Canonicus coniectus in carcerem propter suspicionem homicidij, & ob indicia tortus, & tandem absolutus, & innocentis iudicatus omnes fructus, & distributiones quotidianas Ecclesie, quæ inter alios, canonicos præsentans, & officijs diuinis interessens distribuuntur: lucrifacit, eo quod omnis necessitas corporalis non solum ea, quæ reddit impossibilem aditum ad diuina, ut est coniectio in carcerem, sed etiam quæ reddit incommodum notabiliter corpori, ita ut etiam si posset ire, modo non posset sine rursione corporis, puta quia est sanguine mitius, uel accepti positionem aliquam medicinalem, efficit, ut absenti reddantur fructus, & distributiones quotidianæ, quas lucratus fuisset si sic impeditus non fuisset: cap. 1. de cler. non resid. in 6. & Dominici & ca. quoniam, dist. 28. cum nemo ad impossibile obligetur, c. Nemo, de reg. iur. in 6. nec culpa carens damnum pati debet, c. de constituit.

DECISIO X.

Ex conf. 10. alias 8.

Abens Canonicatum, uel dignitatem in aliqua Ecclesia Cathedrali, uel Collegiata residendo in Curia Romana, de mandato sui Capituli, uel Collegij, pro causis, & negotijs Ecclesie sue gerendis satisfacit obligationi quam habet residendi in sua Ecclesia, tam secundum iura communia antiqua, c. ex parte, de cler. non resid. quam noua Concilij Tridentini, sess. 24. c. 12. de ref. & residere censetur, etiam quoad querendos fructus temporis, & cum non deceat, de elect. in 6. & etiam distributiones lucrandas pro toto tempore quo abest, pro Ecclesia sue utilitate; Archid. recepl. in c. 1. tit. & li. eod. Sicut etiam & Regularis ob Monasterij sui, uel amici eius negotia, de superioris sui licentia absens, residere censetur & præsens in suo Monasterio. Ar. ca. Monachi, 2. & c. qui ueris, 16. q. 1. Inno. in c. cum I. & A. de re iudic. Immo & Nouitius, qui iuxta Concilij Tridentini decretum, sess. 25. ca. 15. de reg. professionem facere non potest, nisi in religione residerit per annum, siue in Monasterio, siue extra, de mandato & licentia superioris residere negotia utilia ei faciendo, ita residere censetur, ut annum probationis compleat. Situ. uel Religio, 3. q. 19. & N. in c. statuius, n. 75. com. 2. de Regulari.

DECISIO XI.

Ex conf. 11. alias 2.

Episcopi in suis obsequijs duos Canonicos suorum Ecclesiarum retinere possunt, c. ad audientiam, & c. cum dilectus, de clerico non resid. & alij Prælati Ecclesiarum collegiatatum non Cathedralium qui sunt quasi Episcopi, saltem unum. Arg. c. his quæ de maior. & obed. Panorm. in c. de cetero, de cler. non resid. Quo tempore absentia, & seruuij, licet fructus suorum Canonicatum lucrifaciant, distributiones tamen quotidianas, quas aliqui victualia uocant, & quæ tantum interessentibus diuinis diuiduntur, recipere non possunt, c. licet de præb. & c. de cetero de cler. non resid. nisi ex speciali Papæ licentia, præterquam in diebus, & mensibus, & negotijs illis, in quibus, & propter quæ etiam alij Canonici lucrifaciant illas etiam si absent: adeo quidem, ut consuetudo non possit eis prodesse, c. 1. de cler. non resid. in 6. Immo nec hodie remissio collegiarum saltim præcedens earum amissionem illis prodesse potest, ex Conc. Trid. sess. 24. c. 12. de ref.

D DE-

DECISIO XII.

Ex consl. 22. alias 18.

12 **H**abens Canonatum in Ecclesia cathedrali, cuius fructus, qui in quotidianis distributionibus consistunt, non sufficiunt eidem, ut secundum decentiam sustentari possit: ex dispensatione superioris a residentia, & promotione ad ordines excusari potest, donec maiores redditus acquirat, ut in Canonatu, & ordine honeste, & decenter vivere possit. S. Thom. 2. 2. q. 147. art. 4. & Caic. ibi. Ma. ptel. 9. n. 14. & c. 23. n. 42.

DECISIO XIII.

Ex consl. 13. alias 22.

13 **F**ructus beneficiariorum residentium, & morientium in suis Ecclesiis successoribus debentur: non residentium autem sine legitima licentia in scriptis obtenta, & morientium extra suas Ecclesias Camera Apostolica redduntur: nec sufficit iusta causa cum licentia tacita, sed omnino necessaria est ut expressa sit, & in scriptis data, ex Con. Tr. ses. 23. c. 1. de ref. aliis licentia data in foro exteriori non proderit successoribus, sed pro fisco, & Camera Apostolica indicabitur, cum actus sine scriptura factus, in quo lege, vel conventionione partium illa intervenire debet nullus sit, contra actus, C. de fide instr. & glo. in c. de censib. in 6.

DECISIO XIV.

Ex consl. 7. in Novis deest in antiquis.

14 **C**um confensu, & priuata pactioe publico in priuaticum dicari nequeat. Ius publicum, ff. de pact. & c. diligenti, de foro compet. Nata. in Man. c. 22. num. 59. ut canonicus absens, distributiones quotidianas percipiat, canonici presentes concedere nequeant, sicut nec ut subdiaconatu carens vocem habeat, Capitulum permittit valeat, & Conc. Trid. sess. 22. c. 4. de ref.

DECISIO XV.

Ex consl. 3. in Novis deest in antiquis.

15 **A**naueraria Manualia Missarum, & elemosinarum, & alia his similia emolumenta, nec sub fructibus, redditibus, prouentibus iuribus, emolumentis Canonatorum, nec sub distributionibus quotidianis comprehenduntur, & multo minus quando hæc propter opera extra ecclesiam exhibita percipiuntur.

DECISIO XVI.

Ex consl. 4. in Novis deest in antiquis.

16 **C**anonicus Ecclesie cathedralis super iuribus Canonice sui Romæ litigans, iustam causam non residentiam habere censetur, c. ex parte, de cl. non resid. ad hanc tamen non residentiam necessaria est sui Prælati, vel Papæ licentia, seu scientia, c. ad audientiam, de cler. non resid. ad hoc ut fructus iuste interim lucrari possit, c. Relatū, de cl.

DECISIO XVII.

Ex consl. 20. in Novis deest in antiquis.

17 **C**anonicus etsi frequenter absens ab horis tertie, sexte, & alijs minoribus, quæ in Cathedrali recitantur, ut parochiali inseruiat, quam cum dispensatione simul retinet, dummodo non percipiat distributiones pro illis horis, magnum defectum non committit, cum & Canonico, & Curato liceat per duos menses abesse nec propterea subreptitia dici debet dispensatio, si Papæ narrauerit, se utriusque commodè deseruere posse.

DECISIO XVIII.

Ex consl. 21. in Novis deest in antiquis.

18 **C**uratum beneficium habens quamuis regulariter residere & per se curam exercere teneatur, ex consuetudine tamen immemorabili, vel priuilegio induci, & concedi potest, ut eidem per Vicarium, seu Capellanum etiam temporalem, & ad nutum amouibilem inseruiat.

TITVLVS III.

De Præbendis.

S V M M A R I V M.

- 1 Beneficiarius, qua intentione esse debeat suscipiendo ordines.
- 2 Beneficium presbyterum acti requirens si non conferatur presbytero, collatio est nulla.

- 3 Beneficium curatum habens infra annum ordinari tenetur.
- 4 Prioratum Regularem obtinens, quando ordinandus.
- 5 Capellania sine auctoritate ecclesiastica erecta, aut cuius Capellanus ad nutum patroni est amouibilis, non est beneficium ecclesiasticum.
- 6 Dispositio, ut quis quotidie celebret, intelligenda, si bene sit, & deuote poterit.
- 7 Beneficium quodam seculare, aut regulare censendum.
- 8 Canonicus regularis beneficium seculare sine dispensatione habere non potest.
- 9 Vicariatus perpetuus Ecclesie parochiali, dignitati, aut Monasterio vnitus, beneficium curatum censetur.
- 10 Valor beneficii 24. aureos non excedens, licet multa summa illam excedentia impetretur, non est necessario exprimendus.
- 11 Infantes, & pueri ante 14. annum beneficii incapaces sunt.
- 12 Beneficia compatiblea tot ante Concilium Trid. tenere licebat, quot honeste sustentationi sufficerent.
- 13 Gratia beneficalis, tacito etiam bona fide, beneficium obtento, non valet.
- 14 Beneficia plura habere quam decentia personæ requirit, est contra Concilium Trid.
- 15 Confessarius in dubio, habentem plura beneficia, absolueret tenetur.
- 16 Beneficium recipiens animo dimittendi an peccet.
- 17 Vacationis beneficii, Papæ modus narrandus, alias prouiso censetur subreptitia.
- 18 Dies termini in respiratione alternatiue ex mente Papæ, & ex consuetudine in termino computatur.
- 19 Possessor bone fidei, etiam si litiget, presentare potest, secus si mala fidei possessor sit.
- 20 Collatio Canonice penitentialis, ad quem spectet.
- 21 Episcopus retento Episcopatu, quando illud beneficium simplex acceptare poterit.
- 22 Penitentiarius cum speciali præbenda institutus, optare aliam nequit.
- 23 Renunciatio beneficii, ad cuius titulum quis ordinatus est, reseruata pensione, valida est.
- 24 Beneficium curatum acceptans animo non inseruendi ei peccat.
- 25 Habens Capellaniam, quæ residentiam requirit, an aliud beneficium curatum querere possit.
- 26 Missam quotidie dicere obligatus illam salua decentia dicat.
- 27 Beneficium omne sufficiens, cum alio, etiam simplici, incooperabile est, non tamen vacat primum per alterius assensum.
- 28 Abbacia beneficium curatum est, & cum alia Abbacia incompatible.
- 29 Præbende duæ eiusdem Ecclesie, licet altera sit vnita, retineri nequeunt.
- 30 Dignitas etiam prima post Pontificalem curam Canonice quamuis in vna Ecclesia compatibles sunt, in Ecclesijs tamen diuersis post Concilium Trid. incompatibiles sunt.
- 31 Beneficium commendatum, eo modo quo ante Commendam, vacat.
- 32 Beneficia plura in titulum nemo habere potest.
- 33 Possessio pacifica ad alterius incompatible vacationem est necessaria.
- 34 Beneficium incompatible per adaptionem alterius quando vacare censetur.
- 35 Beneficium simplex parochialis, per promotionem possessoris ad eam non vacat.
- 36 Beneficia simplicia ecclesie suæ conferre qui potest, poterit etiam vacantia per suam promotionem, resignationem, vel priuationem.